

Sygn. akt VI RCa 32/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Jolanta Biernat-Kalinowska (spr.)

SR del do SO Grzegorz Olejarczyk

Protokolant: p.o sekretarza sądowego Adrianna Szynszecka

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2019 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. A.** (dawniej A.) i **K. A.**

przeciwko **Z. A.**

o podwyższenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego **Z. A.**

przeciwko **P. A. i K. A.**

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powodów-pozwanych wzajemnych

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 16 października 2018 roku

sygn. akt III RC 899/16

oddala apelacje powodów – pozwanych wzajemnie

Sygn. akt VI RCa 32/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 16 października 2018 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RC 899/16 zasądził od pozwanego Z. A. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz powódki K. A. kwotę po 1 200 zł miesięcznie, płatną z góry do 15 dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 14 grudnia 2016 r. w miejsce alimentów w kwocie po 600 zł miesięcznie zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 19 sierpnia 2008 r. w sprawie VI RC 528/08 (punkt I), oddalił powództwo K. A. o podwyższenie alimentów w pozostałej części oraz oddalił powództwo P. A. (punkt II), ustalił, że obowiązek alimentacyjny powoda wzajemnego Z. A. wobec pozwanego wzajemnego P. A. ustalony ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 19 sierpnia 2008 r. w sprawie VI RC 528/08 na kwotę 600 zł miesięcznie wygasł z dniem 01 lutego 2017 r. (punkt III), w pozostałej części oddalił wzajemne o ustalenie wygaśnięcia

obowiązku alimentacyjnego (punkt IV), koszty procesu między stronami zniósł wzajemnie (punkt V) oraz wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności (punkt VI).

W uzasadnieniu Sąd powołując się na treść art. 133, art. 135 kro i art. 138 kro, iż doszedł do przekonania, że doszło do zmiany stosunków uzasadniającej zwiększenie wysokości świadczenia alimentacyjnego pozwanego względem córki. Podał, że K. A. pomimo, że jest pełnoletnia nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać, gdyż uczy się na studiach dziennych. Wskazał, że od czasu ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem niej wzrosły jej potrzeby w zakresie wyżywienia, opieki medycznej, rozwijania zainteresowań. Nadto obecnie studiuje w innym mieście, gdzie wynajmuje stancję. Zwrócił uwagę, że pozwany poza łożeniem alimentów nie kontaktuje się z córką. Sąd wskazał, że K. A. nie ma żadnego majątku, korzysta ze wsparcia finansowego matki i alimentów od pozwanego. Uchylenie zaś obowiązku alimentacyjnego pozwanego pozbawiło by ją możliwości zaspokojenia swoich usprawiedliwionych potrzeb. Zdaniem Sądu pozwany ma możliwości aby finansować córkę w wyższej wysokości. Od wielu lat mieszka w H., gdzie prowadzi działalność gospodarczą. Zakupił nowe nieruchomości i sprzedał dom po rodzicach, dzięki czemu uregulował swoje zobowiązania. Tym samym dysponuje on środkami umożliwiającymi mu łożenie na rzecz córki podwyższonej kwoty alimentów.

Sąd uzasadniając oddalenie żądania P. A. podwyższenia alimentów na jego rzecz wskazał, że jest on młodym zdrowym mężczyzną. Dotychczas utrzymywał się z alimentów i pomocy finansowej matki i dziadków. W toku procesu konsekwentnie nie chciał ujawnić swoich dochodów, co poddaje w wątpliwość jego rzekomo trudną sytuację materialną. Sąd zwrócił uwagę, że prowadził on własną działalność gospodarczą, którą aktualnie zawiesił nie wskazał przy tym jakie osiągał z niej dochody. Nadto w maju 2018 r. podjął zatrudnienie. Tym samym zdaniem Sądu brak było podstaw do uwzględnienia jego żądania i podwyższenia należnych mu od ojca alimentów. Zasadnym było z kolei uwzględnienie żądania Z. A. o uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego względem syna. Sąd uznał, zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazał, że od dnia 01 lutego 2017 r. P. A. dysponował majątkiem umożliwiającym mu samodzielne utrzymanie się tym samym uznał, że od tej daty ojciec nie był zobowiązany do łożenia alimentów na jego rzecz.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyły obie strony.

Powodowie zaskarżyli przedmiotowy wyrok w części tj. w zakresie punktu II w części oddalającej powództwo K. A. do kwoty po 1 500 zł oraz w punkcie III w części co do ustalenia daty wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego Z. A. wobec P. A. nałożonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 19 sierpnia 2008 r. w sprawie VI RC 528/08, zarzucając mu:

1. ustalenie wysokości alimentów przyznanych na rzecz powódki w rażąco niskiej i nieadekwatnej do zakresu jej usprawiedliwionych potrzeb,
2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dowolnej, sprzecznej z zebranymi dowodami ocenie możliwości zarobkowych pozwanego, z pominięciem okoliczności, że pozwany dotychczas dobrowolnie przekazywał na ich rzecz kwotę 2 500 zł miesięcznie mimo, że już wówczas borykał się z problemami finansowymi,
3. naruszenie art. 133 § 1 kro poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec pełnoletniego syna wygasł z dniem 01 lutego 2017 r. podczas, gdy powód P. A. podjął pracę z dniem 01 maja 2018 r.

W konsekwencji wniesli o zmianę zaskarżonego postanowienia w punkcie I poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz córki alimentów w kwocie po 1 500 zł miesięcznie oraz w punkcie III poprzez zmianę daty wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec syna i ustalenie jej na dzień 01 maja 2018 r. oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że z uwagi na fakt, że uczy się na studiach dziennych nie może podjąć zatrudnienia. Jej średnie miesięczne koszty utrzymania wynoszą około 3 000 zł. Udział pozwanego w tych kosztach powinien być

wyższy niż jej matki, gdyż nie uczestniczy on w jej życiu. Zwróciła uwagę, że pozwany ma możliwości aby alimentować ją w wyższym stopniu, gdyż posiada stałe, znaczne dochody, rozwinął firmę, zakupił nowe nieruchomości, pozyskał wspólnika. Podniosła, że kłopoty pozwanego ze zdrowiem są jedynie przejściowe. Nadto nie jest on już zobowiązany do alimentowania syna i opłacania opieki dla rodziców.

Uzasadniając swoje stanowisko odnośnie kwestionowania prawidłowości ustalenia przez Sąd daty 01 lutego 2017 r. jako dnia ustania obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem syna powód wskazał, że z datą tą nie łączą się żadne szczególne wydarzenia. Podał, że do (...)r. był studentem studiów dziennych, które były odpłatne. Utrzymywał się wówczas z alimentów otrzymywanych od pozwanego i pomocy matki. Nie miał możliwości samodzielnego utrzymywania się, a podjęta działalność gospodarcza była nie do pogodzenia z obowiązkami na studiach. Nie miał również żadnego majątku przynoszącego dochód pozwalający mu na samodzielne utrzymanie się.

Pozwany zaskarżył przedmiotowy w wyrok w części tj. w punkcie I oraz w punkcie III wnosząc o jego zmianę poprzez uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego względem córki oraz zmianę daty wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego wobec syna i ustalenie jej z dniem 01 stycznia 2015 r. oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że powódka pomimo, że studiuje ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej umożliwiającej jej samodzielne utrzymanie. Wskazał, że jego stan zdrowia ulega stopniowemu pogorszeniu, co znacznie wpływa na osiągnięte przez niego dochody. Zwrócił uwagę, że P. A. (...)r. zrezygnował ze studiów, otworzył firmę, dysponował środkami finansowymi swoich dziadków dysponował zatem środkami na własne utrzymanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w Olsztynie przeprowadził szczegółowe postępowanie dowodowe, zaś w uzasadnieniu wyroku przedstawił swoje wnioski, wskazał na dowody, którym dał wiarę wskazując dokładnie powody tych decyzji. Sąd II instancji w pełni podziela ustalenia i ocenę dokonaną przez Sąd I instancji.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż Sąd prawidłowo ocenił, iż nastąpiła w sytuacji stron zmiana stosunków, będąca istotną, w rozumieniu przepisu art. 138 kro.

W uzasadnieniu wyroku wskazano, dlaczego sąd ustalił, że nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb powódki.

Przypomnieć tylko w tym miejscu należy, że już sam upływ czasu od wydania ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów uzasadnia ich podwyższenie. Nadto zarówno wiek powódki, jak i okoliczność, iż zamierza kontynuować naukę na studiach dziennych w innym mieście oraz stan jej zdrowia również wskazują, że zwiększeniu uległ zakres jej usprawiedliwionych potrzeb.

Słusznie też Sąd Rejonowy uznał, że na zakres obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego wpływ ma przyczynianie się osobistymi staraniami o wychowanie i utrzymanie dziecka. Pozwany zaś w żaden sposób nie uczestniczy w życiu córki. Cały trud i koszt jej utrzymania ponosi jej matka. To ona dba o zapewnienie jej dogodnych warunków rozwoju, dba o stan jej zdrowia i możliwości rozwijania zainteresowań.

Nadto prawidłowo wskazał, że o zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują jedynie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, a nie wszystkie faktycznie ponoszone przez niego wydatki. Usprawiedliwione potrzeby podlegające zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego dotyczą zatem wyłącznie niezbędnych środków utrzymania i wychowania. Dodatkowo wskazać należy, że matka powódki nie jest zwolniona z obowiązku łżenia na jej utrzymanie. Podkreślenia wymaga, że oboje rodzice winni partycypować w kosztach utrzymania dziecka.

Tym samym zasadnie Sąd Rejonowy uznał, że stu procentowe zwiększenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem córki zabezpieczy jej usprawiedliwione potrzeby, przy uwzględnieniu partycypowania w nich jej matki.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany ma możliwości zarobkowe i majątkowe aby łożyć na rzecz córki alimenty w podwyższonej kwocie. Wskazać należy, co słusznie zauważył Sąd Rejonowy pozwany pomimo chwilowych trudności, związanych ze stanem jego zdrowia znajduje się w korzystniejszej sytuacji niż powódka. Powódka jest córką pozwanego zatem musi on ponosić koszty jej utrzymania. Niewątpliwie pozwany ponosi znaczne koszty utrzymania, jednakże podkreślić należy, że zabezpieczenie potrzeb dziecka powinno być priorytetem w wydatkach rodziców.

Zdaniem Sądu Okręgowego ustalona przez Sąd Rejonowy w Olsztynie wysokość kosztów utrzymania powódki jest standardowa, adekwatna do jej wieku, stanu zdrowia i warunków środowiskowych.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem ich dzieci nie jest ograniczony terminem, a osiągnięcie przez dziecko określonego wieku nie stanowi przesłanki jego uchylenia. Nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego wykształcenia. Zależy on jedynie od tego, czy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie. W przypadku dzieci, które osiągnęły pełnoletniość, należy wziąć pod uwagę, czy dokładają starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, czy też wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki.

W niniejszej sprawie ustalono bezspornie, że P. A. od (...)r. miał możliwość samodzielnego utrzymania się. Wbrew jego twierdzeniom nie można było uznać, że przed tą datą pozostawał w trudnej sytuacji majątkowej i nie miał dochodów. Wskazać w tym miejscu należy, że Sąd orzeka na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach. Dowody jakie Sąd miał do dyspozycji zależały od aktywności procesowej stron. Sąd I instancji, kilkakrotnie wzywał pełnomocnika powoda do złożenia wyciągów z jego rachunków bankowych. Wskazać należy, że na stronie procesu spoczywa obowiązek udowodnienia zasadności swojego żądania.

Ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 227 k.p.c.). To strony obciąża obowiązek wskazania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy – tak art. 3 k.c. i 232 k.p.c.

Powód konsekwentnie odmawiał wskazania jakie dochody osiągał z prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, nie chciał wskazać na co przeznaczył otrzymane darowizny. Tym samym uznać należało, że powód w żaden sposób nie wykazał, że nie posiadał przed dniem (...) środków finansowych na swoje utrzymanie tym bardziej, że wykazane zostało, że w 2016 r. otrzymał darowiznę od matki na kwotę 60 000 zł oraz od dziadka na kwotę 26 117,13 zł.

Tym samym słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że powód od dnia 01 lutego 2017 r. spełnia już przesłanek określonych w art. 133 § 1 kro, gdyż posiada środki na samodzielne utrzymanie i słusznie uznał, że obowiązek alimentacyjny powoda z tym dniem wygaś.

Sąd Odwoławczy nie podzielił zatem stanowiska skarżących w zakresie kwestionowania rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. W konsekwencji po analizie postępowania przeprowadzonego przez Sąd Rejonowy dokonanej przez pryzmat zarzutów apelacyjnych Sąd Odwoławczy uznał, że wyrok Sądu I instancji jest słuszny i prawidłowy, zaś argumenty apelacji nie zdołały go zdyskredytować, wobec czego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił obie apelacje.